

Ne menjenek el!

Husztai Péter
APRÓ ANDREA FELVÉTELE

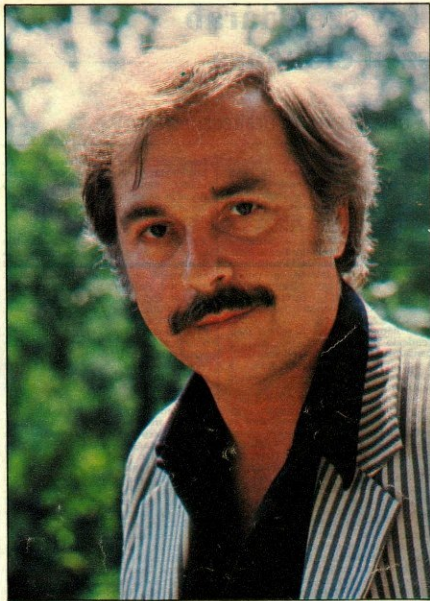
A mikor Ádám Ottó váratlanul visszavonult a Madách Színház éléről, illetékesek és illetéktelenek arra számítottak, Husztai Péter lesz a nyugdíjba ment direktor utóda. Hamar híre kelt azonban, hogy a színház vezető színművésze az egész intézmény igazgatását nem, csak a Madách Kamaráét vállalná. Husztai ilyenformán kihúzta magát az aspiránsok listájáról. Következett a társulat kollektív kiállása saját jelöltje mellett: ennek eredménye ismeretes. Az új színházvezető koncepciójába viszont beleillik, hogy a Madách Kamara önálló műhelyé váljon, Husztai művészeti vezetésével.

– A herechurcák után végül elképzeléseinek megfelelően alakultak a Madách Színház dolgai. Rése volt ebben?

– Ha arra gondol, hogy valamiféle önös érdekből támogattam Kerényit, akkor nem. Az első hírek egyébként nem voltak pontosak, és túl nagyképp hangzott az, hogy a Madách Kamarára igényt tartottam volna. Amikor néhányan felvetették, hogy pályázzam meg az igazgatói posztot, a felkérést nagyon határozottan elhárítottam: biztos voltam benne, hogy alkalmatlan lennék a feladatra. Ekkora társulat irányítása nem egyeztethető össze a karakéremmel, a színeszi lényemmel. S hogy még egyszerűbbet mondjak: semmi kedvem nem volt hozzá. Az a lehetőség azonban igazgatói, hogy ebben a mostani marazuriban talán leválaszthatók a kamarák a mostanum nagyszínházakról. S ha köztük a Madách Kamara is önállósulhatna, e kisebb teátrum vezetésével megpróbálkoztam volna. De kiderült, hogy anyagi okokból ez szóba sem jöhet. A továbbiakban magam is kíváncsian figyeltem az igazgatóválasztás fejleményeit. Leginkább attól tartottam, hogy az illetékesek megpróbálják tovább „csorgedeztetni” a régi Madáchot, illetve azt, ami maradt belőle. Én a színházunknak huszonöt évét ismerem belülről, s ebből az időszakból sok mindent értékesnek tartok, de mostanra már folytathatlanná vált ez az éra. A társulat fiataljai – akik a volt direktor színházcsináló tehetségével már nemigen találkozhattak – szintén amellett voksoltak, hogy kezdődjék valami új.

– Első fellépésükből, a társulat közölményéből mégis inkább úgy tűnt, szívesen konzerválnák a korábbi állapotokat.

– Nem, a színház nagyon határozottan változásra törekedett. Bár kollektív megszólalásunkban kétségtelenül szerepet játszott a pánik. Attól féltünk, hogy szakember helyett egy kultúrpolitikus varrnak a nyakunkba.

APRÓ ANDREA FELVÉTELE

– Ez a gyakorlat ma már nem divok. Aligha volt realitás a felelmük.

– Mindenesetre jobb félni, mint megijedni alapon ezért elébe mentünk az eredményeknek. Az ilyen „botrányoknak” ma nagy divatja van, s én nem látok benne semmi rosszat. Főleg mert az akciónk remélhetőleg jól sült el. Az eredmény igazolja, hogy az igazgatóváltásban aktívan részt kellett vennünk.

– Bizonyára annak is örül, hogy az új direktor elképzelései összhangban vannak az önével.

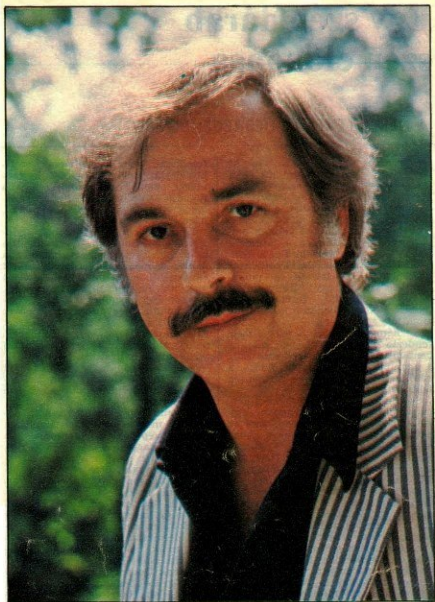
– Igen, Kerényit is igazta az a kérdés, hogyan lehetne a színházat belülről feldarabolni. Nem mesterségesen, hanem természetes úton, optimálisan. Ha különböző „részek” lehetnének kialakulhatna, ki hol a legtehetségesebb. Bizonyos színeszeknek jól áll a szobaszínház, viszont elvesznek a nagyszínpadon. Mások „meghalnak”, a kis térben, s igazán csak nagyszínházi méretek között élnek meg. Rendezőkre is vonatkozik ez: vannak, akik hatalmas látványban gondolkoznak, s vannak, akik az aprólékosan kidolgozott jellemben. Az lenne jó, ha mindenki ott működne, ahol a leghasznosabb és a legjobb teljesítményt nyújtja. Többek között ezt próbálja biztosítani a három játszóhely. A nagyszínház, a kamara és a stúdió (később esetleg még egy külső helyszín is) önálló műhelyként.

Mindegyik más-más profilal és stílussal, külön művészeti vezetével.

– Míg a nagyszínházban a nagy „mesék” láthatók majd, a Kamara ügyvezeték művészszínház jellegű, értelmiségieknek szóló előadásoknak ad helyet. Nem is biztos, hogy helyes a kifejezés: értelmiségieknek szóló. Hiszen abszolút értelmiségi közönsége egyedül a Katona József Színháznak van, annak is csak hatnyolc házny. És nem szeretném, ha a Madách közönsége elpártolna tőlünk, holott éppen magam rendeztem néhány olyan – nem kifejezetten szórakoztató jellegű – előadást a Kamarában, amelyről elmentek az emberek. De nem az a célom, hogy elmenjenek! Olyan jól kellene csinálni ezt a színházat, hogy kicsit is a közönség is megújulhasson. Fel kell fedeztetnünk az emberekkel, hogy a mi új színházunk is érdekes. Nem tartanám rossznak, ha a közönség is változna velünk.

– A változás lehetőségét nyilván felkínálja az első évad műsorterve. Hofi marad, de maradnak-e az angolszász bulvárdaraboknál?

– „Hazai anyagból” készülünk érdekes előadásokat létrehozni. Az első bemutató Gőrgy Gábor Komámasszony, hol a stukkér című műve, én rendezem. Egyszer már színe vettem, de most újraolvasva

Huszti Péter
APRÓ ANDREA FELVÉTELE

sokkal izgalmasabbnak, más értelműnek találtam. A második premier szintén kortárs szerző drámájának felújítása lesz: a rendező szakon végző Kolos István állítja színpadra Müller Péter Szemencedett igazság című darabját. Mindkét alkotás – az ősbemutatóhoz képest – megváltozott formában kerül a közönség elé, s ezt fontos momentumnak tartom. Sok kitűnő drámaíró darabjában játszottam, s volt alkalmam megérezni a művek gyengébb pontjait. Ötven-száz előadás alatt egy színmű pörén megmutatkozik. A nézői reakciókból nyilvánvalóan kiderül, hol kellene átírni egy-egy jelenetet, húzni, szorítani a helyzeteken. Ezek a tapasztalatok azonban haszontalanok maradtak, hiszen a darabok változatlan formában kerültek újabb kiadásokba, kötetekbe. Pedig a színházat én élő műfajnak tartom, ilyenformán a drámát is, ha él az író, képlékenynek. Magát a drámaírást is némiképp közösségi munkának érzem. Az a rögeszmém, hogy a szerzőknek a színház légkörében kellene élniük és dolgozniuk, és a színházzal – dramaturggal, rendezővel, zínésszel – együtt munkálkodhatnának a darabon. Meglehet, a fiatal drámaírók igényelnék is ezt a lehetőséget. Együtt kellene létrehozunk a mai magyar színműveket. A kortárs dráma nekem régi mániám. Mánia, ez a szó nálunk

most gyakran elhangzik a rendezői értekezleteken. Nagyon szeretném kitalálni, hogyan lehetne valóban – nem csak szólamokban – felkarolni a mai drámák ügyét. Már keresgélünk a fiatal drámaírók között, s ha találunk alkalmas darabot, akkor az lesz a harmadik bemutatónk az évadban. A műsortervben a negyedik helyen a Pérely-Várady-Darvas szerzőtriász Eladó a magányom című monomusicalje áll, Psota Irén adja elő Verebes István rendezésében.

– Megkérdeztem volna még, mit vár ettől az évadtól, bízik-e a Madách új formációjában, de a választ már leolvastam az arcáról. Ön lelkes, tette kész, optimista.

– A vágyak, melyek ebben a szervező csapatban munkálnak, nem ismernek határokat. Minden készülő produkciónak van olyan próbaszakasza, amikor valamennyien megtáltosodunk. Általában az első harmad végén érkezik el ez a pillanat: a rendező, a színészek, a műszak, mindenki úgy érzi, hogy most isteniek vagyunk. Rájövünk, hogy egyszerű dolgot fogunk létrehozni, talán zseniálisat. Mi a Madách Színházban éppen ennél a periódusnál tartunk.

STUBER ANDREA